

Sprogforeningens
Almanak

Aabenraa, den 1. Maj 1923

Hr. Chr. Ferd.....

Broager..

Da vi i Aar agter at bringe en Gengivelse i Sprogforeningens Almanak af Mindesmærkerne eller Mindetavler i Kirkerne for de faldne i Verdenskrigen, bedes De venligst være Redaktionen behjælpelig med at skaffe et Fotografi til Veje af Mindesmærket i *Broager*.....

..... Hvis der ikke allerede findes et Fotografi bedes De lade en Fotograf tage et Fotografi, *uopklæbet*, og meddele mig Deres Udlæg, som derefter vil blive Dem tilsendt. Billederne er tænkt ledsaget af en kort Tekst, hvorfor omstaaende Spørgsmål bedes besvaret. Da alle Mindesmærker ikke kan komme med i Aar, vil Fortsættelsen følge i de næste Aargange.

Hvis det er Dem muligt, vilde jeg gerne have Besvarelsen i Hænde inden 15. Maj.

Hvis De ikke kan paatage Dem det, bedes De venligst snarest meddele mig Navnet paa en anden Mand i Sognet, jeg kan henvende mig til.

Ærbødigst

N. Hansen.

Vend!

1. Naar afsløredes Mindesmærket? *D. 19. Novbr. 1922 – ved en Fest, dels i Kirken. Talere: Provst Thyssen, Pastor Skjoldborg – dels i det Frie ved Mindehøjen. Talere: Provst Thyssen, Pastor Nissen. Deltagelsen var ualmindelig stor. Broager Kirke har aldrig haft saa stort Besøg før; mangen maatte blive udenfor.*

2. Hvorledes bragtes Midlerne tilveje? *dels ved Indsamling i Sognet, den bragte rigeligt 5000 Kr; men skjøndt al Jord- og Stenkørsel er udført gratis af Sognets Landmænd, saa blev der endda en hel Del at dække ud over de 5000 Kr.*

3. Hvem har udført Mindesmærket? (Kunstnerens Navn)
Mindesmærket - en Jordhøj med en stor eratisk Sten ovenpaa – er kørt sammen af Egnens Landboere ligesom de brugte Sten – hver falden har sin Sten er bragte sammen af Frivillighedens Vej. Ved Opførelsen assisteredes vi godt af Kunstmalere Johan Skovgaard fra Jægerspris (ved København).

4. De faldnes Navne, som er indhugget paa Mindesmærket. (Navnene bedes skrevet tydeligt for at undgaa Trykfejl.)

*Navne findes i medfølgende Plan;
jeg haaber, de er saa tydeligt skrevne
at de let kan læses, ellers skal jeg
gerne paa Anmodning indsende
en seperatliste.*

Vend!

5. Om muligt bedes Navnene paa de faldne fra *Broager* Sogn opgivet, der ikke findes på Mindesmærket.

Jeg har en Formodning om, at enkelte faldne ikke er kommet med det har ikke lykkedes endnu sikkert at fastslaa deres Navne, dog haabes det, at ogsaa de endnu vil faa deres Sten sat ved Højen.

6. Bemærkninger, indeholdende Oplysninger, som menes at være af interesse.

[Bilag til spørgeskemaet]

Broager 13.5.23

Fra Gaardejer Hans Andresen, der ikke endnu helt har overstaaet sin svære Sygdom, modtog jeg Almanakkens Henvendelse vedrørende Mindesmærket over vore Faldne i Verdenskrigen. Gerne rækker jeg efter Evne en hjælpende Haand.-

Omstaaende har jeg tegnet en Grundplan af Mindesmærket. Det staar paa den med Rejsningen af Mindesmærket samtidig i Brugtagne Udvidelse af Kirkegaarden (i det nordvestlige Hjørne).-

Mindesmærket er en Jordhøj, der forneden er ca 20 m i Gennemsnit, foroven ca 10 m; den er ca 3 m. høj. Oppe paa Højen staar en stor Stenblok, hentet fra Skelle Strand, og ni Egetræer, skænket af Forstvæsenet fra den kongelige Statsskoven ved Skelle, de symboliserer de 9 Byer, der udgør Broager Sogn.

Neden for Højen staar rundt om den to Rækker Sten, i den indre Række 76, i den ydre 89.-

Paa Stenene er indmejslet de Faldnes Navne.- Paa den indre Række findes de Navne, som paa Planen findes op ad Højens Skraaning forsynet her med de ulige Tal fra 1-151; i den ydre Række de Navne med lige Tal fra 2-154, og derfra alle Tal til 165. I Højens nedre Kant staar ni Sten med de ni Bynavne, ud for hvilke de Faldnes Navne findes fra de vedkommende Byer. Mellem de forskellige Byer er et større Mellem Rum. De opgivne Datoer er de faldnes Fødselsdatoer

De to sluttede Kredse betegner Højens øverste og nederste Omkreds, de afbrændte Stenene, hvorpaa Navnene staar. Paa den store Sten er indmejslet den Inskription, som findes inde i Tegningen; de ni smaa kredse paa Højens Top forestille de ni Træ.- Skraaning er dækket med Lyng.-

Jeg medsender to Fotografier, tagne af Fotograf Carl Graftmann her fra Byen. Det, hvorpaa Kirken ses, er taget fra Nordvest, det andet fra Syd.

Hvis der ønskes yderligere Oplysninger, er jeg gerne villig dertil.-

Mindesmærket er en Pryd i Landskabet, og virker særdeles kønt. Fra Højens Top haves en vidunderlig Udsigt, der kan staa Maal med de kønneste i vort Land.-

Ærbødigst

Chr. Ferd. Andresen